

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVADESET I ČETVRTA
NEDJELJA KROZ GODINU

TI SI POMAZANIK-KRIST! ...
SIN ČOVJEČJI TREBA DA
MNOGO PRETRPI

mihael

302021.

LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE
Godište XV. (2021.), broj 30 (497)
dvadeset i četvrta nedjelja kroz godinu
12. rujna 2021.

Kontakt:
vič. **Željko Rakošec**, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Slika na naslovnici.:
<https://angelusnews.com/>

RUJAN

**Ned 12. DVADESET I ČETVRTA
NEDJELJA KROZ GODINU,
Preslavno ime Marijino**

Pon. 13. Ivan Zlatousti, Zlatko
Uto. 14. *Uzvišenje Svetog Križa*
Sri. 15. Blažena Djevica Marija Žalosna,
Dolores
Čet. 16. *Kornelije, Papa i Ciprijan,
Eufemija*
Pet. 17. Robert Bellarmino, Lambert
Sub. 18. Josip Kupertinski, Sonja,
Adrijana

MEDITACIJA

Tko sam ja za tebe? 3

SLUŽBA RIJEČI: DVADESET I ČETVRTA NEDJELJA KROZ GODINU

UVOD U ČITANJA
Kakvog Mesiju očekujemo 4

ČITANJA
**Ti si Pomazanik-Krist! ...
Sin Čovječji treba da mnogo pretrpi** 6

HOMILIJA
Isus 8

KATEHEZA
Čudo
Katoličko shvaćanje čuda (2) 10

Bog ili ateizam - što je racionalnije? 12

Mali vjeronaučni leksikon 14

UZ BLAGDAN
Blagdan Uzvišenja svetoga Križa 15

NAŠI POKOJNI 14

Tko sam ja za tebe?

Ovonedjeljna čitanja iz Svetog pisma postavljaju danas u središte nekoliko pitanja koja dotiču bit kršćanske egzistencije.

Tko je Isus Krist? Kako trebamo vjerovati u njega i njegova Oca? Što ta vjera od nas zahtijeva ako zaista želimo biti kršćani?

Ta se pitanja još od Isusova vremena postavljaju svakom čovjeku i za svakoga su aktualna. A odgovori su mnogostruki kao i pitanja. Tko je Isus Krist? – Sin drvodjeljin. Zavodnik. Borac. Opsjednuti. Prorok. Mesija. – Da Mesija, ali ne politički osloboditelj. Njega se ne može smjestiti u ideologije koje su ljudi smislili. Njegov put vodi prema križu i po križu do uskrsnuća.

Izvana gledano, ima mnogo (krivih) mogućnosti da se Isusa sudi i prosuđuje. Da ga se proglasi zvijezdom, nekom vrstom Gandhija ili Martina Luthera Kinga ili čak marksistom ako bi to otprilike odgovaralo predodžbama njegovih suvremenika i ako to za nas ne bi bilo prezahtjevno.

Time stječemo određeno vanjsko znanje o Isusu. Znanje o onome "što se o Isusu govori" ne može biti osobna odluka za Isusa Krista. Ako ga stvarno želimo susresti i iskusiti, moramo si od njega dati postaviti jedno sasvim osobno pitanje: *"Tko sam ja za tebe?"*

Samo onaj tko je u svojoj nutрини povezan s Isusom može "znati" tko je Isus i tko je Otac. Taj će znati da se istovremeno radi i o djelima vjere, koja moraju biti u skladu s onim "da" Isusu i njegovoj riječi.

Riječ koja u susretu s čovjekom ne dobije svoj oblik, koja ne stoji u službi onih koji trebaju pomoć, je mrtva vjera. Ono što je Isusa nagnalo da dođe u ovaj svijet jest spasenje. Stoga moramo i mi koji ga nasljeđujemo, to spasenje željeti i tako djelovati da se ono širi. Čini se da vjera u Isusa i njegova Oca od nas puno zahtijevaju. Možemo čak imati osjećaj da je takva vjera zapravo zadaća koja se ne može ispuniti. No smijemo djelovati iz dubokog povjerenja u Boga koji je Isusov križni put učinio putem koji vodi u život. Tako taj živi i osobni odnos prema Gospodinu ostaje središte i temelj naše vjere.

Kakvog Mesiju očekujemo

Vjernici raznih vjera očekuju Mesiju: jedni njegov prvi pojavak, drugi njegov drugi slavni dolazak; no skoro svi vjernici čekaju. Što mi očekujemo? Proročki lik koji će ući u naš svijet i obnoviti društvenu strukturu ili vladara koji će te strukture uništiti i uspostaviti novi poredak? Očekujemo li učitelja koji će preoblikovati naše misli i srca ili suca koji će nas kazniti zbog nevjernosti? Očekujemo li nekoga tko će doći i obnoviti lice zemlje ili nekoga tko će doći s vatrom i sve razoriti? Kakvog Mesiju mi očekujemo? Na kakvu vrstu promjene se pripremamo? Od očekivanja ovisi i naše djelovanje. Čini se da Isus ruši naša očekivanja. Ljudi očekuju nekoga tko će ih izbaviti iz nevolja, a dolazi Isus koji je i sam žrtva patnjâ i nevoljâ. Nije čudo da ljudi misle da se radi o pogrešci. Čak je i Petar smatrao da mora postojati drugi način. No Isus ga je morao ispraviti i naglasiti da ne misli božanski, nego ljudski. A kako to Bog razmišlja? Čini se potpuno drugačije od ljudi: oni koji spašavaju svoj život, gube ga; oni koji izgube svoj život, ti će ga spasiti; sjeme mora umrijeti da bi donijelo ploda. To je Božji način razmišljanja.

Otvorenost Božjoj volji

Ulomak iz Izaijine knjige je takozvana treća pjesma o sluzi Jahvinu. U prvom dijelu ulomka se govori o čovjeku koji pati, a zatim o njegovu pouzdanju u Božju providnost. Na početku se ističe da Bog otvara uši. Sluh je jedan od najvažnijih osjetila. Ono što čovjek čuje ulazi u dubine samog čovjeka. Zbog važnosti sluha, vrlo često otvorenost ušiju simbolički znači otvorenost za Boga. Pisac kaže da su mu uši otvorene, a ustvari Bog je taj koji je

otvorio uši. Drugim riječima, iako je spreman prihvatiti Božju volju, ta spremnost dolazi od Boga. Ta otvorenost Božjoj volji bila je kušana raznim patnjama i nedaćama. No svojevrijem je prihvatio pogrdi i udarce. Pisac ne kaže zašto je bio žrtva zlostavljanja, niti zašto je to prihvatio bez pogovora. Unatoč svim patnjama, uvjeren je da je Bog na njegovoj strani. To je zadivljujuća tvrdnja, budući da se na patnju gledalo kao na neku vrstu posljedice zbog grijeha. A tekst ustvari dovodi u pitanje dotadašnje shvaćanje trpljenja. Tekst ne pokazuje da će Bog otkloniti patnju. Naprotiv, Bog je uz onoga koji trpi, i čovjek se ne treba stidjeti zbog patnje. Ustvari, patnja je ta koja jača i daje snagu.

<https://www.spesalvi.it/>

Nemoguće je odvojiti vjeru od djela

U lomak iz Jakovljeve poslanice naglašava u čemu se sastoji vjera. Vjera nije samo vanjsko ispovijedanje; vjera prije svega mora biti praktična, potvrđena djelima. Iako se prije svega radi o moralnoj dimenziji, ipak se ne može zanemariti ni soteriološka dimenzija. Naime, ne može se zaobići pitanje: Kakva vrsta vjere spašava? Pisac postavlja pitanja, a ustvari i ne traži odgovor. Radi se ustvari o retoričkim pitanjima. Ljudi o kojima se govori nazivani su braćom i sestrama, znači oni koji su bili dio zajednice. Ta braća u vjeri su bili u prijekoju potrebi, no ostatak zajednice nije imao sluha za to. Takvi ljudi nisu shvatili bit vjere, nisu shvatili da je Isus svojom smrću i uskrsnućem sve spasio, ne samo neke. Ako nisu marili za one koji su bili dio njihove vjerničke zajednice, zar će mariti za one koji im ni na koji način nisu blizi? Takvo ponašanje nije ono što Isus traži. Vjera koja se ne očituje u djelima je mrtva. Ima li boljeg načina pokazati vjeru kroz neki vidljiv i opipljiv čin, negoli kroz čin milosrđa? Jakovljevi protivnici željeli su odvojiti vjeru i djela; a Jakov naglašava da je takva odvojenost nemoguća.

Isusov put je put trpljenja

U današnjem ulomku Isus pita učenike što ljudi govore o njemu, tko je on. Ne radi se o pitanju koje je samo sebi svrha. Pitanje traži odgovor kako su ljudi razumjeli Isusove riječi i djela. Odgovori su različiti: od toga da ga neki smatraju Ivanom Krstiteljem, Ilijom ili nekim od proroka. Radi se o ljudima koji su mrtvi, tj. ljudi su smatrali da je Isus proročki lik koji se vratio iz mrtvih. Stav učenika izražava Petar kad ističe da je Isus Krist, Mesija, pomazanik Božji. Čuvši to, Isus pojašnjava kakvo je to njegovo mesijanstvo. On će biti Mesija kakvog su očekivali, onaj koji će doći na oblacima na kraju vremena. Na Petrovu žalost, Isus dodaje i to da će biti odbačen, da će trpjeti i umrijeti, ali na kraju uskrsnuti. Takvog Mesiju narod nije očekivao, tj. takva slika se nije uklapala u njihova očekivanja, i Isusovo insistiranje na takvoj slici moglo je dovesti u pitanje njihovo prihvaćanje Isusa. Petrova reakcija najbolje oslikava očekivanja ljudi. No unatoč protivljenju Isus je ustrajao na takvoj slici Mesije. I ne samo to, nego je i istaknuo da će oni koji ga žele slijediti morati istim putem, tj. putem trpljenja. Mnogima se to nije svidjelo!

Darko Tomašević, Glas koncila

Prvo čitanje: Iz 50, 5-9a

Leđa podmetnuh onima što me udarahu.

Čitanje Knjige proroka Izaije

Gospodin Bog uho mi otvori:
 ja se ne protivih niti uzmicah.
 Leđa podmetnuh onima što me udarahu,
 a obraze onima što mi bradu čupahu,
 i lica svojeg ne zaklonih
 od pogrda ni od pljuvanja.
 Gospodin Bog mi pomaže,
 zato se neću smesti.
 Zato učinih svoj obraz ko kremen
 i znam da se neću postidjeti.
 Blizu je onaj koji mi pravo daje.
 Tko će na sud sa mnom?
 Nek se suoči sa mnom!
 Tko je protivnik moj u parnici?
 Nek mi se približi!
 Gle, Gospodin Bog mi pomaže,
 tko će me osuditi?

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 116, 1-9

Hodit ću pred licem Gospodnjim u zemlji živih.

Ljubim Gospodina jer čuje
 vapaj molitve moje:
 uho svoje prignu k meni
 u dan u koji ga zazvah.

*****

Užeta smrti sapeše me,
 stegoše me zamke podzemlja,
 snašla me muka i tjeskoba.
 Tada zazvah ime Gospodnje:
 „Gospodine, spasi život moj!“

*****

Dobrostitiv je Gospodin i pravedan,
 pun je sućuti Bog naš.
 Gospodin čuva bezazlene:
 u nevolji bijah, on me izbavi.

*****

On mi život od smrti izbavi,
 oči moje od suza, noge od pada.
 Hodit ću pred licem Gospodnjim
 u zemlji živih.

*****

Drugo čitanje: Jak 2, 14-18

Vjera, ako nema djelâ, mrtva je.

Čitanje Poslanice svetoga Jakova apostola

Što koristi, braćo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djelâ nema? Može li ga vjera spasiti? Ako su koji brat ili sestra goli i bez hrane svagdanje pa im tkogod od vas rekne: „Hajdete u miru, grijte se i sitite“, a ne dadnete im što je potrebno za tijelo, koja korist? Tako i vjera: ako nema djelâ, mrtva je u sebi. Inače, mogao bi tko reći: „Ti imaš vjeru, a ja imam djela. Pokaži mi svoju vjeru bez djelâ, a ja ću tebi djelima pokazati svoju vjeru.“

Riječ Gospodnja

Evandjelje: Mk 8, 27-35

Ti si Pomazanik-Krist! ...

Sin Čovječji treba da mnogo pretrpi.

Čitanje svetog Evandjelja po Marku

Uono vrijeme: Krenu Isus i njegovi učenici u sela Cezareje Filipove. Putem on upita učenike: „Što govore ljudi, tko sam ja?“ Oni mu rekoše: „Da si Ivan Krstitelj, drugi da si Ilija, treći opet da si neki od proroka.“ On njih upita: „A vi, što vi kažete, tko sam ja?“ Petar prihvati i reče: „Ti si Pomazanik – Krist!“ I zaprijeti im da nikomu ne kazuju o njemu.

I poče ih poučavati kako Sin Čovječji treba da mnogo pretrpi, da ga starješine, glavari svećenički i pismoznanci odbace, da bude ubijen i nakon tri dana da ustane. Otvoreno im to govoraše. Petar ga uze u stranu i poče odvrćati. A on se okrenu, pogleda svoje učenike pa zaprijeti Petru: „Nositi se od mene, sotonu, jer ti nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko!“

Tada dozva narod i učenike pa im reče: „Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom. Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi život svoj poradi mene i evandjelja, spasit će ga.“

Riječ Gospodnja

Uzmi svoj križ

Sasvim je prirodno i ljudski nastojati izbjegavati patnju i bol. Kad nam je teško krivce tražimo na sve strane. Ako nitko drugi, Bog je kriv za sve. Tu se slažu i vjernici i nevjernici. Roditelji se, na primjer, često trude zaštititi svoje djecu od nepotrebne patnje: „*Ako sam se ja morao u životu mučiti, ne moraš ti.*“ Ima i mudrih roditelja koji poznaju opasnost koja leži od prevelike zaštite, odbacujemo bol, osobito kada je njome pogođen netko tko nam je blizak. Ipak, bez tegoba bolesnik ne bi otišao kod liječnika, iscrpljen ne bi zastao, a zločest se ne bi dao opomenuti. Ljubav, požrtvornost, dobrotu, pa čak i ljutnja i zavist mogu biti prikriveni sve dok ih ne probude različite okolnosti. Snaga i slabost ne javljaju se kada sve ide onako kako mi želimo, već kad oganj patnje i napasti iskušava snagu našeg karaktera.

Zlato i srebro trebaju vatru. Ugljiku treba pritisak i vrijeme kako bi se pretvorio u dijamant. Tako se i ljudsko srce otkriva kad podnosi pritisak i srdžbu vremena i okolnosti. Snaga našeg karaktera ne očituje se kad je u našem životu sve u redu, već kada su patnja i bol prisutni.

Istina, nije pošteno živjeti u patnji, ako sa smrću sve završava. Ali, ako nas kraj ovoga života dovodi do početka vječnosti, tada su najsretniji ljudi na svijetu oni koji su, kroz patnju, otkrili kako ovaj život nije

samo ono za što treba živjeti. Oni koji su kroz patnju pronašli sebe i svog Boga, nisu uzalud prošli kroz tu bol. Dopustili su da ih poteškoće i križevi dovedu do Gospodara vječnosti. Dakle, ako smrt nije kraj, već početak novog dana, tada i životne nevolje mogu biti blagoslov.

Jesi li ti Mesija?

Mi imamo svoju sliku o Bogu i Božjem djelovanju. Imamo mi svoja očekivanja i svoje zamisli o tome što bi trebao raditi i kako se ponašati.

Isusovi učenici su imali svoja očekivanja o Mesiji. Ona su bila u skladu s prostorom i vremenom u kojem je živio židovski narod. A živjeli su okruženi narodima koji su štovali poganska božanstva. Rado bi poput njih imali raznovrsna božanstva, za razne potrebe i prigode, dobre i zle bogove. Tako su i mišljenja o Mesiji bila različita. Neki su smatrali da bi se Mesija trebao brinuti za zemaljske poslove, a drugi za nebeske. Ni apostoli nisu bili pošteđeni toga promišljanja. Petar je lako mogao reći za Isusa da je Mesija. Mesija, Pomazanik mogao je biti samo jedan. Koja je njegova uloga, još nije bilo jasno. Petar je tek kasnije shvatio ulogu Mesije patnika, kako ga je najavio prorok Izaija.

Cezareja Filipova je prema evanđeljima najudaljenije mjesto do kojega je Isus došao na svom zemaljskom putu. Njegovi učenici su ga slijedili sve do te točke. Tu

Isus počinje pročišćavati vjeru kod svojih učenika, vjeru u mesijanstvo kako su ga naviještali proroci. On je Jaganjac koji oduzima grijehe svijeta. A žrtveni jaganjac, janje bez mane, zna se, mora biti zaklan, ubijen. Bog je Isusa iz Nazareta pomazao Duhom Svetim i snagom, reći će kasnije Petar u Djelima apostolskim. Bog pati s nama u našoj patnji. Pred tom se istinom ljudi razilaze. Na suđenju, pred muku Isus jasno odgovara na pitanje velikog svećenika: „Jesi li ti Mesija?“ „Jesam, ali u drukčijem smislu nego što mnogi misle: Odsada ćete gledati Sina Čovječjega gdje sjedi zdesna Sile i dolazi na oblacima nebeskim.“ Isus je taj koji nam daje primjer da mu vjerujemo i kad patimo i kad nas bližnji glasno optužuju.

Ako si Sin Božji, baci se dolje

Tako napasnik započinje svoje kušnje s Isusom. Rečenica: „Ako si Sin Božji...“ želi otvoriti put jednom drugom mesijanizmu, želi stvoriti neko zamjensko spasenje. Spasenje bez Boga, koje vodi stazom čisto ljudske sreće. To je ono kad sve možeš

sam. Ne osjećati glad, nemati nemirnu savjest, sve staviti pod masku lažne slobode, lažnog mira, lažnog blaženstva. Lažnog zdravlja. Savršeno, besklasno društvo omogućuje čovjeku sreću site životinje. Zato treba ukloniti sve što je nečisto, slabo i složeno. Pretjerana briga oko zdravlja izobličuje bitni dio kršćanskog života: Ljubav prema bolesnicima, prepuštanje providnosti, navještaj Radosne vijesti. „Ako si Mesija riješi odmah sve probleme! Pretvori kamenje u kruh, blato u zlato, nemoguće u moguće i svi će te slaviti.“ To je spasenje bez Boga, spasenje bez mene. To je lažni mesijanizam.

Ne razmišljamo li ponekad poput Petra. Imamo svoje misli o Isusu, o Crkvi, o sakramentima, bogoslužju, o svetom, i to uglavnom kako nama ide u prilog. Život je isplativ samo kao dar, samo kad se gubi, odnosno daruje na Isusov način. U svakom dobrom djelu vidi se križ, umiranje i uskrsnuće. Kopanje i sijanje je naporno, ali bez toga nema ploda. Sve novo ne nastaje samo od sebe.

Služba riječi, 293/18

Mesija - Krist - Pomazanik

Riječ **Mesija** dolazi od hebrejske riječi **Mašijah (משיח)**, aramejski **Mešiha**, što znači **Pomazanik**. U Novom zavjetu koji je izvorno napisan na grčkom jeziku, riječ **Mesija** prevedena je riječju **Hristos (Χριστός)**. Odatle latinski naziv **Christus** i naš hrvatski naziv **Krist**.

U Starom su se zavjetu „pomazanicima“ nazivali kraljevi, proroci i svećenici jer su oni, pri stupanju u svoju službu, bili pomazivani uljem. Kada Sveto pismo Novoga zavjeta Isusa naziva Kristom (Mesijom, Pomazanikom), time se želi istaknuti da je on obećani Božji Poslanik koji ima trostruko dostojanstvo i poslanje:

kraljevsko - kao predvodnik Novoga Božjega naroda;

proročko - jer proglašava i naviješta Radosnu vijest o Novome Božjemu svijetu i

svećeničko - kao veliki i u punom smislu jedini Svećenik-Posrednik. između Boga i ljudi.

Isus je Pomazanik (Krist), ali nije pomazan uljem, nego je „pomazan“, potpuno prožet i ispunjen. Duhom Svetim.

Čudo

Katoličko shvaćanje čuda (2)

Znakovi Kraljevstva Božjega

Isus popračuje svoje riječi mnogim „čudesima, djelima i znamenjima“ (Dj 2, 22), koja očituju da je u njemu prisutno kraljevstvo. Oni svjedoče da je Isus naviješteni Mesija.

Znakovi što ih Isus čini svjedoče da ga je Otac poslao. Oni pozivaju na vjeru u njega. Onima koji mu se obraćaju s vjerom, on daje ono što traže. Tada čudesa učvršćuju vjeru u onoga koji vrši djela svog Oca: svjedoče da je on Sin Božji. Ali ona mogu biti također povod i sablazni. Ne idu za tim da zadovolje znatiželju i želje nečeg magijskoga. Premda su mu čudesa tako očita, Isus je od nekih odbačen; optužuju ga čak da djeluje uz pomoć demonâ.

Oslobađajući neke ljude od zemaljskih zala gladi, nepravde, bolesti i smrti, Isus je činio mesijanske znakove; on nije dakako došao ukloniti odavde sva zla, nego ljude osloboditi od najgorega ropstva: grijeha, koji ih priječi u njihovu pozivu djece Božje i uzrok je svih ljudskih porobljenja.

Dolazak kraljevstva Božjega poraz je kraljevstva Sotonina: „Ako ja po Duhu Božjem izgonim đavle, zbilja je došlo k vama kraljevstvo Božje“ (Mt 12, 28). Isusovi egzorcizmi oslobađaju ljude od demonskog mučenja. Oni unaprijed označuju veliku pobjedu Isusovu nad „knezom ovoga svijeta“. Kraljevstvo će Božje biti konačno uspostavljeno Kristovim križem: „Bog zavlada s drveta“. (Katekizam Katoličke crkve, br. 547-550)

Krist je središte

Čuda su iskustva iz kojih možemo mnogo naučiti. Ona ukazuju na ono što Bog želi da znamo ili vjerujemo o Njemu i Njegovom planu spasenja. Sam je Isus Krist, Riječ koja je tijelom postala, Božje otkrivenje. Kristovo utjelovljenje temeljno je čudo. To je temeljni primjer Božje slave i ljubavi prema nama (usp. Iv 1,14, 3:16). Nadalje, kako poučava sveti Ivan Pavao II., spasenje je ukorijenjeno u Utjelovljenju, a tako je i s čudesima:

Taj misterij stvarnosti obuhvaća i nadilazi sva čudesna zbivanja povezana s Kristovom mesijanskom misijom. Može se reći da je Utjelovljenje "čudo čuda", radikalno i trajno "čudo" novog poretka stvaranja. Božji ulazak u dimenziju stvaranja ostvaren je u stvarnosti Utjelovljenja na jedinstven način. U očima onih koji vjeruju, taj je znak neusporedivo superiorniji od svih ostalih čudesnih znakova božanske prisutnosti i djelovanja u svijetu. (Opća sudijencija, 13. siječnja 1988.)

Znakovi vjere

Utjelovljenje je tako temeljno čudo spasenja, a Uskrsnuće je konačni znak. Prazan grob i odloženi povoji sami po sebi znače da je Kristovo tijelo Božjom moću izmaklo vezama smrti i truleži. Oni pripremaju učenike na susret s Uskrsnim. (Katekizam, br. 657). Uskrsnuće je prije svega potvrda svega onoga što je sam Krist činio i naučavao. (ibid., Br. 651).

Pa ipak, kao što to obično biva sa znakovima, neki ih ljudi mogu razumjeti, a neki ne. Krist je proveo tri godine svoje

Rembrandt, *Isus hoda po vodi*, detalj, <https://marknorseth.com/>

javne službe poučavajući ljude o svom kraljevanju i pripremajući ih za Uskrsnuće. Koristio je čuda kako bi u ljudima probudio vjeru koja im je darovana. Svojim čudima Isus je dozivao ljude k vjeri, donoseći pred njihove oči susret naravnog i nadnaravnog. Sveti Augustin je napisao: "Čuda koja je učinio naš Gospodin Isus Krist božanska su djela koja uzdižu ljudski um iznad vidljivih stvari kako bi mu pomogla razumjeti što je božansko." Ljudi koji su doživjeli ta čuda shvatili su da je istina nešto više i veće od onoga što se nalazi u prirodnom poretku:

Ta "moć s visine" (Lk 24,49), Gospodin Bog, iznad je cijelog prirodnog poretka. On upravlja prirodnim poretkom i istodobno kroz njega ukazuje da je ljudska sudbina Kraljevstvo Božje. Kristova čuda znakovi su tog Kraljevstva.

Glavna svrha svih čudesa uvijek će biti veličanje Gospodina i pozivanje ljudi na spasenje. Čudesa koja je Isus činio znakovi su koji potvrđuju njegov božanski autoritet i pozivaju na vjeru u Njega (usp. Katekizam, br.548). Nakon Kristovog Uzašašća i Pedesetnice, njegovi su učenici počeli činiti čuda u njegovo ime, dajući tako ljudima znakove Kristovog božanstva i dokaze da je On ono što je rečeno da jest. Na isti su način kasniji svetci činili čuda kako bi svjedočili o višoj vlasti i kako bi pokazali da su ljudi pozvani u Božje kraljevstvo.

Čuda mogu imati i sekundarnu svrhu. Ona mogu potvrditi božanski autoritet neke misije. Čuda koja je Mojsije učinio nisu samo pokazala da je Bog htio da Faraon oslobodi njegov narod, već su i pokazala da je Mojsije poslan od Boga. Ta čuda,

urezana u sjećanje Židova, pripremila su ih za razumijevanje znakova koji su ukazivali na to da je Isus poslan od Oca. Čudo sunca u Fatimi bilo je znak ljudima da su poruke dane djeci zapravo božanskog podrijetla.

Čuda koja se podnose u procesima kanonizacije izvrsni su primjeri primarnih i sekundarnih svrha čuda. Čudo ozdravljenja koje je povezano sa zalaganjem i molitvama jednog od slugu Božjih daje slavu Bogu i svjedoči o njegovom spasiteljskom milosrđu. To su primarni ciljevi. Isto tako, ozdravljenom je na taj način dana vremenita milost boljeg zdravlja koja je sekundarna svrha čuda u usporedbi s vječnim spasenjem. Čudo svjedoči o svetosti zagovornika i daje jasan znak Božjeg zagovora.

Čuda su nadnaravni znakovi koji se javljaju u naravnom svijetu. Božja čuda uče nas o onome što je izvan svega stvorenoga. Neki se ljudi pozivaju na znanost kako bi osporili čuda. Pa ipak, znanost nam približava ono što je naravno kako bismo mogli spoznati što je nadnaravno. Iako čuda prenose određenu poruku, ona su u biti znak Božje slave i Njegovog plana spasenja. Konačno, čuda se oslanjaju na naš razum kako bi uvećali i osnažili našu vjeru:

Njihova je osnovna svrha ukazati na to da je ljudska osoba pozvana u Kraljevstvo Božje. Ovi znakovi stoga potvrđuju u različitim razdobljima i u najrazličitijim okolnostima istinu Evanđelja te pokazuju spasonosnu snagu Krista koji ne prestaje pozivati ljude (kroz Crkvu) na put vjere.

<https://www.catholiceducation.org/>

Bog ili ateizam - što je racionalnije?

Zaključak da Bog postoji ne traži vjeru. Ateizam traži vjeru

Je li racionalno vjerovati u Boga? Mnogi ljudi misle da su vjera i razum suprotnosti, da su vjera u Boga i strogo logičko zaključivanje nespojivi. U krivu su. Vjera u Boga daleko je racionalnija od ateizma. Logikom se može pokazati da postoji Bog. Ako čovjek promatra svemir zdravim razumom i otvorenim umom, otkriva da je svijet prepun Božjih otisaka.

Uzmimo za početak raspravu Tome Akvinskog, velikog filozofa i teologa iz 13. stoljeća. Rasprava počinje ne osobito iznenađujućim zapažanjem da se stvari kreću. Ali ništa se ne kreće bez razloga. Nešto mora biti uzrok tog kretanja, a što god bio uzrok kretanja mora imati uzrok u nečem drugom, itd. No, taj uzročno - posljedični lanac ne može biti beskonačan. Mora imati početak. Budući da se materija nikada ne pokreće sama od sebe, mora postojati nepokretni pokretač svega kretanja u svemiru, prva domino pločica koji će pokrenuti cijeli lanac.

Suvremeni prigovor ovom argumentu je da neka kretanja u kvantnoj mehanici, primjerice radioaktivno raspadanje atoma, nemaju uočljiv uzrok. Ali to što znanstvenici ne vide uzrok ne znači da on ne postoji. To znači samo da ga znanost

još nije otkrila. Možda ga jednom i otkrije. U tom slučaju morat će tražiti novi uzrok kojim će se objasniti taj, novootkriveni, uzrok. Znanost, pak, nikada neće pronaći prvi uzrok. To nije udar na znanost. To jednostavno znači da prvi uzrok leži izvan područja znanosti.

Drugi način objašnjenja ovog argumenta je da sve što počinje mora imati uzrok. Ništa ne može nastati iz ničega. Dakle, ako nema prvog uzroka, ne mogu postojati drugi uzroci ili uopće bilo što. Drugim riječima, ako nema stvoritelja, ne može postojati ni svemir.

No što ako je svemir beskonačno star? Svi današnji znanstvenici slažu se da svemir nije beskonačno star, odnosno da je njegov početak u Velikom prasku. Ako je svemir nastao, mogao je i ne nastati, nije morao postojati. Sve što postoji, a ne mora postojati, mora imati uzrok.

Postoji potvrda ovog argumenta iz kozmologije velikog praska. Znamo da je sva materija, odnosno cijeli svemir, nastala prije nekih 13,7 milijardi godina, i od tada se neprestano širi i hladi. Niti jedan znanstvenik danas taj zaključak ne dovodi u sumnju, iako su tu kozmologiju ateisti u početku nazvali "prerušenim kreacionizmom". Toj premisi (veliki prasak) dodajmo drugu logičnu premisu, načelo uzročnosti, da ništa ne počinje bez

Michaelangelo, *Stvaranje Adama*, detalj, <https://www.signumfirenze.it>

odgovarajućeg uzroka i dolazimo do zaključka da, budući da je došlo do velikog praska (big bang), mora postojati i njegov „veliki pokretač“ ("big banger").

Za uvjerenje da sve što postoji dolazi iz ničega potrebna je vjera. Za uvjerenje da sve što postoji dolazi od Boga potreban je samo razum.

No, je li ovaj "veliki pokretač" Bog? Zašto on ne bi bio samo još jedan svemir? Budući da Einsteinova opća teorija relativnosti kaže da je vrijeme povezano s materijom, a materija nastala prije 13,7 milijardi godina, onda je tada nastalo i vrijeme. Dakle, nema vremena prije velikog praska. Pa čak i ako ima vremena prije velikog praska, čak i ako postoji multiverzum, to jest mnogi svemiri s mnogo velikih prasaka, kako teorija struna kaže da je matematički moguće, i on mora imati početak.

Apsolutni početak ono je što većina ljudi misli pod pojmom 'Bog'. Ipak, neki ateisti smatraju postojanje beskonačnog broja drugih svemira racionalnijim od postojanja stvoritelja. Nema veze što uopće nema empirijskih dokaza da postoji bilo koji od ovih nepoznatih svemira, a kamoli tisuću ili bezbroj.

Koliko će daleko znanstvenici otići kako ne bi morali zaključiti da je Bog stvorio svemir? Evo što je rekao fizičar sa Sveučilišta Stanford Leonard Susskind: "Pravi znanstvenici odolijevaju iskušenju da stvaranje objasne božanskom intervencijom. Do smrti se odupiremo svim objašnjenjima svijeta koja se temelje na bilo čemu osim na zakonima fizike." Ipak, otac moderne fizike, Sir Isaac Newton, žarko je vjerovao u Boga. Nije li on bio pravi znanstvenik? Možete li vjerovati u Boga i biti znanstvenik, a ne biti prevarant? Prema Susskindu, očito ne. Pa tko je zapravo zatvorenog uma u ovoj raspravi?

Zaključak da Bog postoji ne zahtijeva vjeru. Ateizam zahtijeva vjeru. Potrebna je vjera da biste vjerovali da sve što postoji dolazi iz ničega. Potreban je samo razum da vjerujete da sve što postoji dolazi od Boga.

Peter Kreeft, <https://www.catholiceducation.org/>

Peter John Kreeft profesor je filozofije na Boston College (isusovačko sveučilište) i King's College u New Yorku (privatni je nekonfesionalni kršćanski koledž slobodnih umjetnosti).

U studentskim danima s protestantizma prešao je u Katoličku crkvu. Autor je više od osamdeset knjiga o kršćanskoj filozofiji, teologiji i apologetici .

Mali vjeronaučni leksikon

Kršćanske sekte

Kršćanske sekte, Kršćanske (sljedbe), sekte nastale u povijesti kršćanstva. Javljaju se u antici (II.-V. stoljeće), srednjem vijeku (XI. XIII. stoljeće), u protestantizmu (nakon XVI. stoljeća), te ruskom pravoslavlju (XVII.-XIX. stoljeće). Nastaju obično u kriznim razdobljima, u doba još nenormirana crkvenog nauka, krize matične crkve ili u doticaju s drugim heterodoksnim učenjima. U povijesti kršćanstva razvila su se tri tipa kršćanske zajednice: Crkva, sekta i duhovno-mističn -mistična zajednica. Dok duhovno-mistična zajednica ostaje u vjeroispovijednome i crkvenom zajedništvu s matičnom crkvom, samo slijedi poseban duhovni put (redovi, kongregacije, duhovni pokreti), sekta nastaje kao strukturalna oprjeka crkvi i od ne se odvaja. Dok je obilježje crkve objektivirano religiozno iskustvo, normiran dogmatski i bogoštovni nauk, tradicijom ustaljena hijerarhija, umjerena privrženost vlastitih članova, sektu karakterizira subjektivno religiozno iskustvo, subjektivno tumačenje Biblije ili kojeg njezina dijela, karizmatičnost vođe te naglašena afektivna privrženost njezinih sljedbenika.

Glavne kršćanske sekte u antici su ebioniti, nazarejci, elkesaiti, gnostici, manihejci, marcionisti, montanisti, donatisti, doketisti. Ondašnja ih je sveopća Crkva držala hereticima ili shizmaticima (raskolnicima), primjerice donatisti, a njihov nauk osuđivala na mjesnim sinodama ili ekumenskim koncilima.

U visokome srednjemu vijeku na kršćanskom Zapadu, kao posljedica križarskih pohoda na Bliski istok, nastaje više sekti (albigenzi, patareni, katari, bogumili). Katolička crkva im se nastojala suprotstaviti osudama, propovijedanjem, ali i vojnim pohodima.

Uoči reformacije nastaju husiti, moravska braća i njihovi ogranci, a nakon reformacije unutar protestantizma nastaju brojne sekte (anabaptisti, kvekeri, mormoni, adventisti sedmoga dana, Novoapostolska crkva, Kršćanska znanost, Jehovini svjedoci, Kristova općina, pentekostalci).

Premda je pravoslavlje čvrsto normiralo svoj nauk i ustalilo tradiciju pa gotovo postalo imuno na nastanak sekti, u ruskom pravoslavlju nastaju brojne sekte (starovjerci, bjeguni, duhoborci, ikonoborci, skopci i dr.).

Blagdan Uzvišenja svetoga Križa

14. rujna

Blagdan Uzvišenja svetoga Križa vezane su brojne predaje. Prema jednoj legendi carica Jelena, majka rimskog cara Konstantina, odlučila je pronaći Isusov križ. Uputila se na Golgotu i tamo pronašla tri križa. Da bi saznala na kojem je od ta tri križa bio razapet Isus, pronašli su teško bolesnog čovjeka, koji se približio križevima i doticao ih. Dotaknuvši jednoga od njih ozdravio je, te su zaključili da je upravo to bio Isusov križ.

Prema drugoj, relikvije su u jednom ratu pale u ruke Perzijancima. U 7. stoljeću car Heraklije (car koji je pozvao Hrvate da granice carstva zaštite od Avara) porazio je Perzijance, a kao uvjet mira zatražio povrat relikvija svetoga Križa. Heraklije je na svojim ramenima prenio Križ natrag u Jeruzalem. Međutim, nije mogao proći kroz vrata prema Golgoti. Jeruzalemski biskup Zaharije savjetovao mu je da skine carsku odjeću i da Križ prenese u pokorničkom odijelu. Tako je i učinio.

<https://hkm.hr>

Slavljenje blagdana Uzvišenja Svetog Križa potječe iz Crkve u Jeruzalemu. Od sredine 4. stoljeće slavio se 13. rujna, na dan godišnjice posvete bazilike podignute na Golgoti za cara Konstantina. Prema izvještaju jednog hodočasnika imenom Egerije iz 4. stoljeća, relikvija križa nešeg Gospodina bila je pronađena nekoliko godina prije. "Uzvišenje" Svetog Križa zbilo se dan nakon posvete spomenute bazilike; na taj je dan, prema jednoj liturgijskoj knjizi iz tog vremena, Sveti Križ svečano pokazan cijelom kršćanskom puku. Danas je od svih obreda koji se direktno ili indirektno spominju tog blagdana možda najznakovitiji onaj iz istočne liturgije u kojem svećenik podiže križ iznad sveg puka, blagoslivlje ih, i tako na sve četiri strane svijeta, dok za to vrijeme zbor svečano pjeva Kyrie Eleison stotinu puta prilikom svakog blagoslova. Zatim vjernici dolaze častiti križ i primaju jedan od cvjetova koji ukrašavaju mjesto gdje je križ ležao. U Istočnoj Crkvi ovaj je blagdan toliko važan da se smatra jesenskim Uskrsom.

U Rimu je od početka 6. stoljeća na 3. svibnja obilježavan "paralelni" blagdan u Vatikanskoj bazilici - *nalaženje Svetog Križa*. Sredinom 7. stoljeća Vatikanska je bazilika usvojila jeruzalemski običaj čašćenja fragmenta relikvije Križa (zvanog lignum crucis) na datum 14. rujna. Papa Sergije (687.-701.) prenio je običaj u Lateransku baziliku, nadodajući joj na svečanosti, tako da se do 8. stoljeća blagdan proširio čitavim kršćanskim Zapadom.

U rimskoj liturgiji predosvlje Mise podsjeća nas na to kako je stablo iz rajskog vrta bilo mjesto gdje je čovječanstvo palo, zato je Bog htio da križ bude novo drvo koje će nas sve spasiti: "*ut unde mors oriebatur, inde vita resurgeret*". Čitanja naglašavaju podizanje Krista na drvo Križa kao anticipaciju Njegovog slavnog Uzašašća i kao "magnet" kojim će privući sve ljude: "A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi." (Iv 12:32) Križ je mjesto Isusove pobjede i preko njega želi od nas da mu pomognemo proširiti Njegovu Vladavinu.

<https://opusdei.org/>

NAŠI POKOJNI

VLADO ANDRIJEVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

TOMICA BABIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Rosulje, 12. rujna 1991.

TOMISLAV JERGOVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

DRAŽEN KOSTRIĆ,

PU istarska, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

VITOMIR MARGETAN,

PU bjelovarsko - bilogorska, nestao, Pakrac 12. rujna 1991.

DANKO PAVIČIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

PERO PRPIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Nepoznato (Hrvatska Kostajnica), 12. rujna 1991.

DRAŽEN VUJČIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

ŽELJKO BJELIĆ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

DRAGO LENARTIĆ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

IVAN LEŠKOVIĆ,

PU zagrebačka, Hrv. Kostajnica, 12. rujna 1991.

ZDRAVKO MAJTA,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

BOŽAN MILOŠ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

DRAŽEN PELEGRIN,

PU zagrebačka, Hrv. Kostajnica, 12. rujna 1991.

IVICA ŠNJARIĆ,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

STIPICA VUKADIN,

PU zagrebačka, Hrv. Kostajnica, 12. rujna 1991.

ĐURO ŽIVKO,

PU zagrebačka, Hrvatska Kostajnica, 12. rujna 1991.

DARKO TURKALJ,

PU varaždinska, Gospić, 12. rujna 1993.

DAVORIN BRIŠEVAC,

PU sisačko - moslavačka, Hrv. Kostajnica, 13. rujna 1991.

JOSIP JURČEVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Hrv. Kostajnica, 13. rujna 1991.

SLOBODAN LEŠKOVIĆ,

PU zagrebačka, Hrvatska kostajnica, 13. rujna 1992.

MIRKO KLEPAČ,

PU virovitičko - podravska, Čačinci, 14. rujna 1991.

DARKO LISAK,

PU zagrebačka, Petrinja, 14. rujna 1991.

KRUNO PINJUH,

PU osječko - baranjska, Josipovac, 14. rujna 1995.

KRUNO PINJUH

PU osječko - baranjska, Josipovac, 14. rujna 1995.

GORAN FILAR

PU sisačko - moslavačka Kostajnički Majur 15. rujna 1991.

JOSIP FILAR

PU sisačko - moslavačka, Kostajnički Majur, 15. rujna 1991.

IVICA JELANČIĆ

PU brodsko - posavska Dragalić 15. rujna 1991.

NEDELJKO KLARIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 15. rujna 1991.

TOMO UZELAC

PU ličko - senjska, Gospić, 15. rujna 1991.

MIROSLAV VLAINIĆ

PU ličko - senjska, Gospić, 15. rujna 1991.

MLADEN KATIĆ

PU zadarska, Maslenica, 15 .rujna 1991.

IVAN SIROVEC

PU karlovačka poginuo 15. rujna 1992.

ANTUN ZAROŽINSKI

PU brodsko - posavska Velebit 15. rujna 1993.

ANTE ŠKOKO

PU splitsko - dalmatinska, Maljkovo, 16. rujna 1991.

BORIS MEDVED

PU sisačko - moslavačka, Petrinja, 16. rujna 1991.

DAMIR NAĐ

PU bjelovarsko - bilogorska, Doljani, 16. rujna 1991.

DARKO BAJTO

PU vukovarsko - srijemska, u službi, Zagreb, 16. rujna 1991.

DRAGUTIN KOVAČEVIĆ

PU sisačko - moslavačka, Doljani, 16. rujna 1991.

GORAN MAGDIĆ

PU virovitičko - podravska, Grubišno Polje, 16. rujna 1991.

GORAN KUVAČ

PU šibensko - kninska, Šibenik, 16. rujna 1991.

JOSIP KARAGIĆ

PU sisačko - moslavačka, Baćin, 16. rujna 1991.

JOSIP PLEŠA

PU bjelovarsko - bilogorska, Doljani, 16. rujna 1991.

MILAN SABLJAK

PU karlovačka, Josipdol, 16. rujna 1991.

MILENKO POLIMAC

PU šibensko - kninska, Šibenik, 16. rujna 1991.

NIKO BILOBRK

PU sisačko - moslavačka, Petrinja, 16. rujna 1991.

NIKOLA PAPAC

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 16. rujna 1991.

NIKOLA KLARIĆ

PU šibensko - kninska, Šibenik, 16. rujna 1991.

PAVO FIČKOVIĆ

PU brodsko - posavska, Gređani, 16. rujna 1991.

STIPA MATOVIĆ

PU osječko - baranjska, Osijek, 16. rujna 1991.

ŠIMO BOŠNJAKOVIĆ

PU brodsko - posavska, Čovac, 16. rujna 1991.

TOMISLAV JURČEVIĆ

PU sisačko - moslavačka, Petrinja, 16. rujna 1991.

VLATKO BILOBRK

PU sisačko - moslavačka, Petrinja, 16. rujna 1991.

ŽELJKO ADŽIĆ

PU brodsko - posavska, Gređani, 16. rujna 1991.

DARINKO BRITVEC

PU zagrebačka, Petrinja, 16. rujna 1991.

DRAŽEN MUŽIĆ

PU zagrebačka, Petrinja, 16. rujna 1991.

IVICA ŽGELA

PU zagrebačka, Petrinja, 16. rujna 1991.

MARIO OREŠKOVIĆ

PU ličko - senjska, Luka Otočac, 16. rujna 1991.

ANTE DUJIĆ

PU šibensko - kninska, Žitnić, Drniš, 17. rujna 1991.

BOGOSLAV LUKIĆ

PU splitsko - dalmatinska, Maljkovo, 17. rujna 1991.

DAMIR FURDI

PU osječko - baranjska, Osijek, 17. rujna 1991.

GORAN ADRIĆ

PU brodsko - posavska, Vukovar, 17. rujna 1991.

IVAN SREMIĆ

PU sisačko - moslavačka, Šatornja, 17. rujna 1991.

IVICA GRUBAČ

PU splitsko - dalmatinska, Maljkovo, 17. rujna 1991.

JAKOV TOPIĆ

PU splitsko - dalmatinska, Maljkovo, 17. rujna 1991.

KAŽIMIR ABRAMOVIĆ

PU splitsko - dalmatinska, Maljkovo, 17. rujna 1991.

MARINKO KARDUM

PU šibensko - kninska, Šibenik, 17. rujna 1991.

NIKOLA ŽIVKOVIĆ

PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 17. rujna 1991.

RATKO BRICO

PU brodsko - posavska, Vukovar, 17. rujna 1991.

ŠIME GRABIĆ

PU šibensko - kninska, Oklaj, 17. rujna 1991.

ZORAN BOČINA

PU splitsko - dalmatinska, Maljkovo, 17. rujna 1991.

IVAN LEPČIĆ

PU koprivničko - križevačka, Daruvar, 17.09.1991.

MATO JOVANOVAČ

PU vukovarsko - srijemska, Lipovac, 18. rujna 1991.

LUKA VRKLJAN

PU ličko - senjska, Lovinac, 18. rujna 1991.

MARIO MACEK

PU zagrebačka, Petrinja, 18. rujna 1991.

TOMISLAV BRKIĆ

PU ličko - senjska, Lovinac, 18. rujna 1991.

POČIVALI U MIRU